

Várad Istvánné

A készletek elemzése

A követelménymodul megnevezése:

Az áruforgalmi tevékenység tervezése, irányítása, elemzése

A követelménymodul száma: 0003-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-010-30

A KÉSZLETEK ELEMZÉSE

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A kereskedelmi vállalkozások tevékenységének jellegéből következik, hogy forgóeszközei nagyrészt készletekben, ezen belül is árukészletben testesül meg.

A kereskedelemben az áru a vásárolt készleteknek az a része, melyet a vállalkozás változatlan formában történő továbbértékesítésre szerez be.

A vevő érdeke, hogy a kereskedő minél nagyobb árukészlettel, minél bővebb áruválasztékkal rendelkezzen.

A kereskedelmi vállalkozás célja, hogy készleteinek értéke ne haladja meg azt a szintet, mellyel jó színvonalon biztosítja a vevő igényeinek kielégítését, és nem jelent finanszírozási gazdaságos k optimális szintet, mert a készlettartásnak nagy a költségigénye.

Tananyagunk bemutatja az áruforgalom elemei közötti összefüggéseket, a készletek alakulására ható tényezőket, a készletek elemzésének és tervezésének legfontosabb lépéseit.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

AZ ÉRTÉKESÍTÉS SZEREPE AZ ÁRUFORGALMI FOLYAMATBAN, HATÁSA A BESZERZÉSRE, KÉSZLETEZÉSRE

A kereskedelmi vállalkozások gazdálkodásának fő folyamata az áruforgalom lebonyolítása, mely folyamat három tevékenységre bontható:

- az áru értékesítése,
- az áru készletezése, készletgazdálkodás,
- az áru beszerzése.

Az áruforgalom három eleme szorosan összefügg egymással, mindegyik elem hatással van a másik kettőre.

Az értékesítés meghatározza a készletezést, befolyásolja az árubeszerzési tevékenységet, ugyanakkor az értékesítési folyamat sikere függ az árukészletek nagyságától és összetételétől, az árubeszerzés színvonalától.

A három elem szoros összefüggéséből következik, hogy a tervezés során az árukészletezést és árubeszerzést az értékesítési tervvel összefüggésben határozzák meg, melyet áruforgalmi tervnek nevezünk.

A készletgazdálkodásban a fő cél, hogy olyan árukészletet kell biztosítani, amely

- megfelel a keresletnek, a vevő igényeinek mennyiségben, minőségben, választékban,
- a forgalom igényeit a legkisebb költséggel és készletleköttéssel biztosítja.

A KÉSZLETEZÉS SZEREPE AZ ÁRUFORGALMI FOLYAMATBAN, HATÁSA A BESZERZÉSRE ÉS AZ ÉRTÉKESÍTÉSRE

A kereskedelmi forgalom lebonyolításához, a folyamatos és zavartalan értékesítéshez árukra, árukészletre van szükség.

Készletnek az áruforgalom lebonyolításához szükséges árumennyiséget nevezzük.

A készlet a termelés és a fogyasztás időbeli és térbeli különbségét hidalja át.

A készletek nagyságát befolyásolja:

- az értékesítési forgalom nagysága,
- a választék szélessége és mélysége,
- a beszerzési tevékenység színvonala,
- az áruutánpótlás gyakorisága /gyakoribb árubeszerzés esetén kisebb átlagkészlet is elegendő/

A JIT elv /Just-in-time, magyarra fordítva "éppen időben" beszerzési koncepció/ alkalmazása a beszerzésben csökkentheti a készletek nagyságát.

Ahhoz, hogy az árukészletek folyamatosan biztosítsák a kereskedelmi vállalkozások tervezett értékesítési forgalmának árukészlet igényét, meg kell tervezni az árukészletek nagyságát.

A tervezés során figyelembe kell venni azokat a tényezőket, melyek befolyásolják a készletek nagyságát, melyek közül a legfontosabbak:

- a forgalom nagysága,
- az áruválaszték jellemzői,
- az átlagos áruutánpótlási idő, a szállítás gyakorisága,
- a minimális készletek nagysága,
- a raktározási, árutárolási kapacitás,
- a készletfinanszírozásra fordítható pénzeszköz,

- egyéb üzletpolitikai célok /szezonra felkészülés, akciók tervezése/

A készletek elemzése és tervezése során az árukészletek meghatározhatók:

- a kereskedelmi vállalkozás szintjén,
- egy kereskedelmi egységre /pl. kereskedelmi hálózat esetén egy-egy boltra, áruházra/,
- főbb árucsoportokra, kiemelt árucikkekre.

A készletek elemzése és tervezése során leggyakrabban használt mutatók:

- átlagkészlet,
- a készletek forgási sebessége,
- készlethatékonyság,
- készletrugalmasság.

A KÉSZLETEK FAJTÁI

A készletek eredetük szerint lehetnek:

- saját termelésű
- vásárolt
 - anyagok /nyersanyag, alapanyag, segédanyag/
 - áruk
 - betétdíjas göngyölegek /csomagolási eszközök, edények/
 - védik a terméket szállításkor
 - többször is felhasználhatók

A fogyasztói kereslet szempontjából a készletek lehetnek:

- kurrens /keresett, gyorsan értékesíthető áruk/
- inkurrens /nem keresettek, nehezen értékesíthető áruk/

Az inkurrens készletek keletkezésének oka lehet:

- nem megfelelő igényfelmérés, rossz készletezés,
- divatváltozás,
- szezonáltság,
- keresletcsökkenés,
- magas árak /nem piacképes az ár/.

Az árukészlet nagysága szerint a készlet lehet:

- biztonsági készlet /amely az áruutánpótlás esetleges hiányosságai, beszállítási késedelmek esetén biztosítja a zavartalan áruforgalmat/
- törzskészlet /amely az értékesítési tevékenység egyenetlensége, nem várt, kedvező piaci igény teljesítéséhez szükséges/

A KÉSZLETEK ELEMZÉSE

- minimális készlet /a biztonsági és törzskészlet együttes nagysága, az a készletnagyság, amelyet minden időpontban minimálisan biztosítani kell/
- folyókészlet /a két áruszállítási időpont közötti értékesítés készletigényét fedezi/
- teljes készlet /a minimális és folyó készlet együttes nagysága/
- maximális készlet /a fizikailag elhelyezhető legnagyobb készlet, nagyságát befolyásolja a vállalkozás pénzügyi lehetősége/
- optimális készlet /a költség – haszon elemzés alapján megállapított készlet/

Az **optimális készlet** az a készletnagyság, amely lehetővé teszi a forgalom zavartalan lebonyolítását, a legnagyobb forgalom lebonyolítását a legkisebb költség mellett biztosítja.

Az optimális készletnagyságot befolyásoló tényezők:

- a forgalom nagysága és összetétele,
- a forgalomba hozott áruk választékának nagysága /a választék szélessége és mélysége/
- a beszerzés gyakorisága, az átlagos áru utánpótlási idő,
- a vállalkozás raktározási lehetőségei, a raktárak kapacitása,
- a pénzügyi lehetőségek,
- a készlettartási költségek,
- üzletpolitikai célok,
- az áruk idényszerűségéből adódó követelmények /pl. felkészülés egy szezonra/,
- egyéb tényezők /pl. készletartalék képzése/

Az optimálisnál nagyobb árumennyiség a ráfordításokat indokolatlanul növeli, a kisebb árukészlet pedig az elérhető bevételt csökkenti a vevő keresletének kielégítetlensége miatt.

A kereskedelmi vállalkozásnak arra kell törekednie, hogy az áruforgalom zavartalan lebonyolításához kellően nagy, széles választékú árukészlet álljon rendelkezésre.

Mindezek mellett figyelemmel kell lenni a hatékonysági követelményekre is, mert a készlet pénzeszközt /forgótőkét/ köt le és a készletezés költségekkel jár.

KÉSZLETGAZDÁLKODÁS

A készletgazdálkodás egyrészt a vállalkozás készletezési és beszerzési politikájának megfogalmazása és szükség szerinti módosítása, másrészt a készletalakulás folyamatos figyelése, elemzése.

A készletgazdálkodás magában foglalja:

- a készletelemzést,
- a készlet és az értékesítés kapcsolatát,
- a készletezési költségeket és ráfordításokat,
- a készletek elszámolási teendőit.

A készletgazdálkodási politika megfogalmazásához először meg kell vizsgálni a készletezés ráfordításait /a készlettartási költségei/.

A készletezéssel kapcsolatos költségek:

- készlettartási költségek
- készlet-utánpótlási költségek
- hiányköltségek

Készlettartási költségek:

- saját raktárépület, a raktári berendezések, gépek értékcsökkenése,
- a raktárak fenntartási és üzemelési költségei
- idegen raktár bérleti díja vagy lízingdíja,
- a raktározás adminisztrációs költségei,
- a raktárakban foglalkoztatott dolgozók bére és járulékai,
- az anyagmozgatás költségei,
- tárolási veszteségek,
- biztosítási díjak,
- készletfinanszírozásra igénybevett hitelek kamata,
- különleges kezelési és tárolási költségek /hűtés, páratartalom szabályozás, fűtés/.

Készlet-utánpótlási költségek:

- az áruszállítások díja,
- az áruátvétel költségei, minőségellenőrzési kiadások,
- szállítási veszteségek,
- beszerzési és adminisztrációs költségek.

A készlettartási és készlet-utánpótlási költségek között fordított arányosság van /kis készlet – gyakoribb utánpótlás, nagy készlet – ritkább szállítás/.

Hiányköltségek – akkor merülnek fel, ha a vevők igényeit készlethiány miatt nem lehet kielégíteni. A vevők egy része más boltban fog vásárolni, a vevőt a vállalkozás elveszti, romlik a vállalkozás hírneve.

A nem kielégítő készlettartást legtöbbször az árukészlet finanszírozási problémái, a vállalkozás pénzügyi nehézségei okozzák.

Ennek kiküszöbölésére alkalmazhatók az alábbi készletfinanszírozási módok:

- bizományban történő beszerzés,
- szállítói vagy kereskedelmi hitel,
- rövidlejáratú, forgóeszköz hitelek,
- kedvezményes vállalkozói, kisvállalkozói hitelek /Széchenyi kártya, mikrohitelek/.

A KÉSZLETEK ELEMZÉSE

A hatékony készletgazdálkodás nélkülözhetetlen feltétele, hogy:

- A vállalkozás rendszeresen elemezze és értékelje a készletek nagyságának és összetételének alakulását,
- Az árukészlet és a forgalom változását, a változások összefüggéseit.

A megfigyelés egy időpontra vagy egy időszakra vonatkozhat.

Az árukészlet minden időpontban mérhető, egy-egy időpont készletét **időponti készletnek** nevezzük.

Az időponti készlet nagyságát megállapíthatjuk.

- A könyvelésből, számítással /könyv szerinti készlet/,
- Tényleges leltárfelvétel alapján /leltár szerinti készlet/,

Az időponti készlet lehet:

- **nyitókészlet:** a vizsgált időszak első napján rendelkezésre álló készletmennyiség
- **zárókészlet:** a vizsgált időszak utolsó napján rendelkezésre álló készletmennyiség

A nyitó és zárókészlet számításához az áruforgalmi mérlegst használjuk.

Áruforgalmi mérlegst: nyitókészlet + beszerzés = eladás + zárókészlet

Mintafeladat:

Egy bolt megnyitásakor 750 ezer Ft készlettel rendelkezett. A bolt tulajdonosa fél év elteltével szeretné tudni, hogy milyen mennyiségű készlet található a boltban.

A nyilvántartásban 6 560 ezer Ft áruértékesítés, 6 270 ezer Ft árubeszerzés szerepel.

Megoldás:

$$750 \text{ ezer} + 6 270 \text{ ezer} = 6 560 \text{ ezer} + \text{Záró készlet}$$

$$\text{Záró készlet} = 460 \text{ ezer Ft}$$

Egy gazdasági év, félév, negyedév, hónap készletállományát időszaki készlettel jellemezhetjük.

Az időszaki készlet az a készletállomány, amely az időszak alatt a vállalkozás rendelkezésére áll.

Ezt a készletet nevezzük **átlagkészletnek**.

Az átlagkészlet számítása történhet:

- egyszerű számtani átlaggal
- kronológikus átlaggal

Egyszerű számtani átlag:

Az egyszerű számtani átlag számítást akkor alkalmazzuk, ha a nyitó és zárókészlet adatát ismerjük.

$$\text{Átlagkészlet} = \frac{\text{Nyitókészlet} + \text{Zárókészlet}}{2}$$

Mintafeladat:

Egy kereskedelmi vállalkozás 2. negyedévi nyitó árukészlete 620 ezer Ft, a negyedév záró készlete 680 ezer Ft. Hogyan alakult a negyedév során az átlagkészlet.

Megoldás:

$$620 \text{ ezer} + 680 \text{ ezer} / 2 = 650 \text{ ezer}$$

Kronológikus átlag:

A kronológikus átlag számítását akkor alkalmazzuk, ha az adott időszakon belül több készletadat áll rendelkezésünkre.

$$\text{Átlagkészlet} = \frac{\frac{\text{Nyitókészlet}}{2} + \text{időponti készletek} + \frac{\text{Zárókészlet}}{2}}{n - 1}$$

Mintafeladat:

Egy kereskedelmi vállalkozás készletnyilvántartásában az alábbi negyedévi készletadatok szerepelnek:

- január 1.: 720 ezer Ft
- január 12.: 680 ezer Ft
- január 22.: 692 ezer Ft
- január 30.: 710 ezer Ft

Milyen volt az átlagkészlet alakulása?

Megoldás:

$$720/2 + 680 + 692 + 710/2 = 695,7$$

Az átlagkészlet változása:

A készletek időbeli alakulását dinamikus /fejlődési/, tervfeladati vagy tervteljesítési viszonyszámokkal vizsgálhatjuk:

Számítása:

- az átlagkészlet időbeli változása = $K1 / K0$
- az átlagkészlet alakulása a tervezethez viszonyítva = $K1 / Kt$
- a tervezet átlagkészlet alakulása a bázishoz viszonyítva = $Kt / K1$

$K1$ = tárgyidőszak készlete

$K0$ = bázisidőszak készlete

Kt = tervezett készlet

Mintafeladat:

Egy kereskedelmi vállalkozás átlagkészletének alakulásáról az alábbi adatok állnak rendelkezésünkre:

- árukészlet értéke 2008-ban: 4680 ezer Ft,
- 2009-re az átlagkészlet értékét 10 %-kal tervezi csökkenteni,
- a készlet alakulása 2009-ben 4400 ezer Ft.

Számítsa ki:

- milyen átlagkészletet tervezett a vállalkozás 2009-re,
- hogyan teljesült a terv,
- hogyan változott a készlet a két időszak között?

Megoldás:

a tervezett készlet / Kt /: bázis időszak készlete x tervfeladati viszonyszám

tervezett készlet = $4680 \times 0,9 = 4212$ ezer Ft

tervteljesítés: tényleges készlet/tervezett készlet

tervteljesítés = $4400/4212 = 1,0446 = 104,46 \%$

készletváltozás %-a = a vizsgált időszak készlete/bázis időszak készlete

készletváltozás %-a = $4400/4680 = 0,9402 = 94,02 \%$

Az áruforgalom és készlet viszonyát, a készletek megtérülési gyorsaságát a forgási sebesség mutatóival elemezzük.

Forgási sebesség mutatók:

- **Forgási sebesség fordulatokban:** azt mutatja meg, hogy a vizsgált időszakban /év, félév, negyedév, hónap/ hányszor térültek meg a vállalkozás készletei az árbevételből. Kedvezőnek tekinthetjük a fordulatok számának emelkedését.

$$\text{Forgási sebesség fordulatokban} = \frac{\text{értékesítési forgalom}}{\text{átlagkészlet}}$$

- **Forgási sebesség napokban /tárolási nap/:** azt mutatja meg, hogy az átlagkészlet hány napi forgalom lebonyolításához elegendő, azt az időtartamot mutatja, amely a beszerzés és értékesítés között eltelik. Kedvezőnek tekinthetjük, ha a napok száma csökken.

$$\text{Forgási sebesség napokban} = \frac{\text{átlagkészlet} \times \text{időszak napjai}}{\text{értékesítési forgalom}}$$

A készletgazdálkodás hatékonysága szempontjából az a kedvezőbb, ha a készletek **gyorsabban** térülnek meg, vagyis:

- nagyobb a fordulatok száma az előző időszakhoz viszonyítva,
- kisebb a forgási sebesség napokban mért mutató az előző időszakhoz viszonyítva

A gyorsabb forgási sebesség előnyei:

A KÉSZLETEK ELEMZÉSE

- kisebbek a készlettartás költségei, kisebb a készletbiztosítás díja,
- kisebb a kamatköltség, ha a készletet hitelből finanszírozzák,
- kisebb a helyigény, jobb az eladótér hatékonysága,
- gyorsabban változtatható, frissíthető a készlet választéka

A gyors forgási sebesség hátrányai:

- nagyobb beszerzési költségek /szállítási költség, kisebb árengedmény/
- esetleg hiányos kínálat /hiányos árumennyiség, hiányos választék/

A forgási sebesség alakulására ható tényezők:

- a forgalom nagysága, összetétele és változása
- a készletek nagysága, összetétele és változása

A készletek elemzéséhez használható egyéb mutatók:

$$\text{Készlethatékonyság} = \frac{\text{átlagkészlet}}{\text{értékesített forgalom}} \times 100$$

$$\text{Készletrugalmasság} = \frac{\text{készletváltozás \%} - a}{\text{forgalomváltozás \%} - a}$$

A készlethatékonyság azt mutatja meg, hogy 100 Ft forgalom lebonyolításához milyen mennyiségű árukészletre van szükség, illetve 100 Ft forgalom lebonyolításához mennyi készletre van szükség.

A készlethatékonyság akkor kedvező, ha változatlan forgalom mellett csökken az igénybevett készlet nagysága, illetve egy adott készlet mellett nő a forgalom.

Készletrugalmasság /készletvonzat/: készletváltozás %-a / forgalomváltozás %-a

A készletrugalmassági /készletvonzat/ mutatója azt fejezi ki, hogy az árbevétel egy %-os változása az átlagkészlet hány %-os változása mellett valósul meg.

A készletelemzéshez használt mutatók csak akkor adnak reális eredményt, ha a forgalmi és készletadatokat azonos /beszerzési vagy eladási/ árakon hasonlítjuk össze.

A KÉSZLETNYILVÁNTARTÁS FUNKCIÓI, FORMÁI ÉS JELENTŐSÉGE

Az áruforgalmi tevékenység eredményes lebonyolításához szükséges a készletek alakulásának folyamatos elemzése, melynek alapja a készletek nyilvántartása.

A készletnyilvántartás funkciói:

- az árubeszerzési döntések alapja,

- információt ad a készlet alakulásáról, az esetleges áruhiányról, a kártérítési kötelezettségről,
- eszköze a számviteli kötelezettség teljesítésének.

A készletek nyilvántartása történhet:

- folyamatos nyilvántartás mennyiségben és értékben – nagy egyedi értékű árucikkeknel vagy elektronikus nyilvántartás alkalmazása esetén.
- folyamatos készletnyilvántartás értékben – nagy tömegű, kis értékű árucikkek forgalmazása esetén, ha nincs megoldva az elektronikus adatfeldolgozás. Ha a vállalkozás az értékbeni nyilvántartást alkalmazza az év végén, a mérleg összeállításakor köteles tényleges mennyiség felmérést végezni.
- folyamatos készletnyilvántartás mennyiségben – nagyon ritkán alkalmazzák, kis árumennyiség esetén.
- évközi folyamatos készletnyilvántartás nélkül – a nyitókészlet felvétele után csak a beszerzést és értékesítést vezetik a könyvelésben. A ténylegesen meglévő árukészlet nagyságát az év végén leltározással állapítják meg. Ez a megoldás elsősorban a kisvállalkozásoknál alkalmazható.

A folyamatosan vezetett készletnyilvántartás jelentősége:

- rendszeres információval rendelkezik a vállalkozás a készletek nagyságáról és összetételéről,
- a készletek nagyságához gyorsan és rugalmasan lehet igazítani az áruutánpótlást,
- időben lehet dönteni a különböző akciókról, az eladás ösztönzési módszerekről,
- időben megállapítható és megelőzhető az elfekvő, inkurrens készlet keletkezése,
- a leltározás lebonyolítása és a leltár kiértékelése után alkalmazható az anyagi felelősség.

A készletek tényleges nagyságának megállapítása leltározással történik.

A leltározás a készletek felmérése az áruk megszámlálásával, megmérésével.

A leltározás célja:

- alapot biztosít az éves mérleg összeállításához,
- megállapítható a nyilvántartás szerinti /könyvszerinti/ és a tényleges /leltár szerinti/ készlet közötti eltérés,
- a leltárhiány esetén érvényesíthető az anyagi felelősség,
- feltárhatók az elfekvő készletek, a nem regisztrált forgalmi veszteségek /súlyvesztés, lopás, adminisztrációs hiányosságok/

A tananyag feldolgozása során megismerkedhettek a készletgazdálkodás fontosságával, a készletek nagyságát meghatározó tényezőkkel, a készletek tervezéséhez és elemzéséhez szükséges statisztikai mutatókkal.

Az volt a célunk, hogy felhívjuk a figyelmet arra, hogy egy vállalkozás sikere nagymértékben függ attól, hogy az áruforgalmi folyamat egyes elemei között milyen kapcsolat, kölcsönhatás érvényesül. Milyen gazdasági számítások elvégzése és mutatószámok értékelése szükséges a hatékony készletgazdálkodás megvalósításához.

Az elsajátított ismereteket a következő fejezetek segítségével gyakorlati tudássá szeretnénk átváltani, ezért kérjük, hogy kövesse útmutatónkat, fogadja el tanácsainkat.

Végezze el azokat a feladatokat, amelyeket az "Önellenőrző feladatok" fejezetben megfogalmaztunk, a megoldás után hasonlítsa össze eredményét a "Megoldások" fejezetben leírt válaszokkal.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A készletek elemzése tanulási egység ismereteinek elsajátítása után gyűjtsön tapasztalatokat az alábbi feladatok megoldása során:

- gyakorlati munkahelyén mérje fel, hogy milyen költségek merülnek fel a készlettartás és készlet-utánpótlás során,
- hogyan ösztönzik a dolgozókat arra, hogy a költségek alakulására és csökkentésére ők is odafigyeljenek,
- gyűjtse össze azoknak az áruknak a körét, melyeket hosszabb ideje nem tudnak értékesíteni, gyűjtsön információt arról, hogy mi ennek az oka, fogalmazzon meg ötleteket arra, hogyan lehet mobilizálni az ilyen készleteket.
- végezzen számításokat annak feltárására, hogy milyen a kapcsolat a forgalom és átlagkészlet alakulása között /számítsa ki a forgási sebesség különböző mutatóit/

A feladatok megoldása bizonyára elősegítette, hogy az elméleti ismeretek birtokában képessé váljon egy vállalkozás készletgazdálkodási döntéseinek előkészítésére, a döntések megalapozását szolgáló számítások elvégzésére.

Elsajátította azokat az ismereteket, melyek segítségével pontos, megbízható készletnyilvántartást vezet.

A tanulási folyamat akkor lesz sikeres, ha megoldja a következő önellenőrző feladatokat és a megoldások alapján ellenőrzi teljesítményét.

Jó tanulást, sikeres megoldásokat kívánunk!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Jelölje meg a hamis /H/, az igaz /I/ állítást.

A kereskedelmi készletek nagyságát befolyásolja:

- a bolt raktárkapacitása,
- a vállalkozás cégformája,
- a választék szélessége és mélysége,
- a készlet finanszírozására fordítható pénzeszközök,
- a bolt dolgozóinak létszáma,
- az átlagos áruutánpótlási idő,
- a forgalom nagysága és összetétele,
- a készletek forgási sebessége,
- a kereskedelmi egység szakosítottasága,
- az idényszerűség, a szezonális, a szezonális,
- a dolgozók anyagi érdekeltsége

2. feladat

Jelölje meg, hogy az alábbi költségek közül, melyek tartoznak:

- a készletértési költségekhez /KT/
- a készlet-utánpótlási költségekhez /KU/
 - a raktárak fűtése, világítása,
 - az áruszállítás díja,
 - a raktár és a raktári eszközök amortizációja,
 - a raktárépületek, berendezések, gépek biztosítási díja,
 - az áruátvétel költségei,
 - az árutárolási veszteségek,
 - a beszerzés adminisztrációs költségei,
 - szállítási veszteségek,
 - a raktárak bérleti díja,
 - a raktári eszközök lízing díja,
 - a raktári dolgozók bére és bérjárulékai,
 - az áruátvétel minőségellenőrzéssel kapcsolatos kiadásai,
 - készletfinanszírozási hitelek kamata.

3. feladat

Egy kereskedelmi vállalkozás 2008–2009. évi áruforgalmi adatait az alábbi táblázat mutatja be.

- Töltse ki a táblázat hiányzó adatait,
- Számítsa ki a készlethatékonysági és készletrugalmassági mutatókat.

MEGNEVEZÉS	2008. ÉV ADATAI	2009. ÉV ADATAI	A VÁLTOZÁS %-A
ÉRTÉKESÍTÉSI FORGALOM EZER Ft- ban	180 000		138,89
ÁTLAGKÉSZLET EZER Ft-ban		25 000	125,00
FORGÁSI SEBESSÉG FORDULATOKBAN	9		
FORGÁSI SEBESSÉG NAPOKBAN		36	

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Jelölje meg a hamis /H/, az igaz /I/ állítást.

A kereskedelmi készletek nagyságát befolyásolja:

- a bolt raktárkapacitása, I
- a vállalkozás cégformája, H
- a választék szélessége és mélysége, I
- a készlet finanszírozására fordítható pénzeszközök, I
- a bolt dolgozóinak létszáma, H
- az átlagos áru utánpótlási idő, I
- a forgalom nagysága és összetétele, I
- a készletek forgási sebessége, I
- a kereskedelmi egység szakosítottasága, I
- az idényszerűség, a szezonáltság, I
- a dolgozók anyagi érdekeltsége, H

2. feladat

A gazdasági társaságok legfőbb szerve /tagok gyűlése, taggyűlés, közgyűlés/ dönt a cég működését szabályozó legfontosabb kérdésekben.

Jelölje meg, hogy az alábbi költségek közül, melyek tartoznak:

- a készletértékelési költségekhez /KT/
- a készlet-utánpótlási költségekhez /KU/
 - a raktárak fűtése, világítása, KT
 - az áruszállítás díja, KU
 - a raktár és a raktári eszközök amortizációja, KT
 - a raktárépületek, berendezések, gépek biztosítási díja, KT
 - az áruátvétel költségei, KU
 - az árutárolási veszteségek, KT
 - a beszerzés adminisztrációs költségei, KU
 - szállítási veszteségek, KU
 - a raktárak bérleti díja, KT
 - a raktári eszközök lízing díja, KT
 - a raktári dolgozók bére és bérjárulékai, KT
 - az áruátvétel minőségellenőrzéssel kapcsolatos kiadásai, KU
 - készletfinanszírozási hitelek kamata, KT

3. feladat

Egy kereskedelmi vállalkozás 2008–2009. évi áruforgalmi adatait az alábbi táblázat mutatja be.

- Töltse ki a táblázat hiányzó adatait,
- Számítsa ki a készlethatékonysági és készletrugalmassági mutatókat.

MEGNEVEZÉS	2008. ÉV ADATAI	2009. ÉV ADATAI	A VÁLTOZÁS %-A
ÉRTÉKESÍTÉSI FORGALOM EZER Ft-ban	180 000	250 000	138,89
ÁTLAGKÉSZLET EZER Ft-ban	20 000	25 000	125,00
FORGÁSI SEBESSÉG FORDULATOKBAN	9	10	90
FORGÁSI SEBESSÉG NAPOKBAN	40	36	90

$$1. 180\,000 \times 1,3889 = 250\,000.-$$

$$2. 25\,000 / 1,25 = 20\,000.-$$

$$3. 250\,000 / 25\,000 = 10$$

$$4. 20\,000 \times 360 / 180\,000 = 40$$

$$5. 9 / 10 = 0,9 = 90 \%$$

$$6. 36 / 40 = 90 \%$$

$$\text{KÉSZLETHATÉKONYSÁG} = 20\,000 / 180\,000 = 0,11 = 11$$

$$\text{KÉSZLETRUGALMASSÁG} = 25,00 / 38,89 = 0,64$$

IRODALOMJEGYZÉK**FELHASZNÁLT IRODALOM**

- Juhász Anna, Kenedics Krisztina, Sólyom Csaba: Kereskedelmi vállalkozások gazdálkodása és vezetése /BGF/
- Dr Birher Ilona, Pucsek József, Sándor Lászlóné dr, dr Sztanó Imre: Vállalkozások tevékenységének gazdasági elemzése /PERFEKT/
- Horváthné Herbáth Mária, Stágel Imréné: Az áruforgalmi tevékenység tervezése, elemzése, hatása az eredményre /KIT/

AJÁNLOTT IRODALOM

- Horváthné Herbáth Mária, Stágel Imréné: Az áruforgalmi tevékenység tervezése, elemzése, hatása az eredményre /KIT/

A(z) 0003–06 modul 010–es szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
33 341 01 0000 00 00	Kereskedő, boltvezető

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
30 óra

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató